

jeg tror, det er ønskeligt, at dette Spørgsmaal en Gang kommer til at foreligge i sin Almindelighed, saaledes at der bliver truffet almindelige Bestemmelser om saadanne Tilfælde, og at der ikke kommer til at udvikle sig en Praxis, begrundet paa en Afgjorelse angaaende et enkelt foreliggende Tilfælde. Der findes i andre Forhold omtrent lignende Tilfælde Sted. Saaledes er det mig bekendt, at en Mand, som var valgt til Landvæsenkommissær, vebblev at beklæde dette Hverv, nagtet han var fraflyttet Amtsraadskreds, og jeg tror strengt taget ikke, at der er nogen Hindring derfor. Det er disse Tilfælde, jeg navnlig har for Die ved det her foreliggende Lovforslag, men der er endnu et andet Punkt, som jeg har hørt for Die; det er den Regel, som nu findes i Valgloven med Hensyn til Valgret til Folkethinget, og som ikke forekommer mig at være aldeles fyldestgørende. Som jeg før nævnte, er det jo nu tilladt en Mand, der har Opholdssted i 2 eller flere Kommuner, at vælge, hvilket af Stederne han vil gjøre sin Valgret gjældende; men dette vil kunne føre til, at en Mand antager Opholdssted omtrent pro forma i en anden Kommune og vælger at gjøre sin Valgret gjældende der. Efter den nævnte Bestemmelse i Valgloven vil der ikke være Noget til Ginder for, at man, efterhaanden som Valgbevægelserne blive livligere her i Landet, end de hidtil have været, og naar man derfor benytter flere og flere Midler, kan tilføre en Kreds Vælgere paa denne Maade. Der træves ikke Andet, end at man et Aars Tid i Forveien er betænkt paa at tilføre en Kreds Vælgere ved at lade et passende Antal Mænd fra andre Valgkredse leie sig Ustræbelsesværelser i den vedkommende Valgkreds. Det forekommer mig ikke ganske usandsynligt, at Slikt kunde ske, og jeg tror, at det ikke vil være af Veien, at man, naar der overhovedet skal tages Bestemmelser om dette Forhold, ogsaa har sit Blik fæstet paa den Art Muligheder og forebygger dem. Der er vistnok Ingen, som vil finde dette i sin Orden, at en Mand, der har sin Bolig, sin Bedrift, sin hele Virksomhed og sit virkelige Hjem et andet Sted, paa denne Maade kan antage et Opholdssted der, hvor han Intet har at gjøre, hvor han hverken har sit Hjem eller sin Bedrift, og kan vælge der at udøve sin Valgret. I § 1 har jeg foreslaaet, at den, som har fast Bopæl eller flere Steder, ifkun skal kunne gjøre sin Valgret eller Valgbarhed til Rigsdagen, kommunale Raad samt andre offentlige Hverv, for saa vidt samme er betinget af fast Bopæl i et bestemt Distrikt, gjældende i det Distrikt, hvor han sit Hovedopholdssted, og at han, hvis han forandrer sit Hovedopholdssted, har at frasige sig saadanne Hverv, som ikke kunne overdrages ham efter denne Forandring. Fremdeles har jeg tilføjet, at den, der kun har een fast Bopæl, ogsaa, dersom han forandrer denne, maa frasige sig saadanne Hverv. I § 2 har jeg søgt

at give en nærmere Definition af, hvad der er at forstaa ved Hovedopholdssted, og det forekommer mig ogsaa, at det vilde være hensigtsmæssigt, om det kunde lykkes at give en nærmere Bestemmelse derom. Som bekendt er dette Udtryk „Hovedopholdssted“ ogsaa brugt i Loven om Fattigforsørgelse, men det maa vistnok indrømmes, at det ikke altid er aldeles let og sikkert at bestemme, hvad der skal forstaaes ved en Mand's Hovedopholdssted. Hvorvidt jeg har været heldig i den Betegnelse, jeg her har givet af Begrebet Hovedopholdssted, skal jeg overlade til det ærede Thing at afgjøre, men jeg skal kun bemærke, at jeg, i Erkendelsen af, at en hvilken som helst Betegnelse af Hovedopholdssted ikke kan være fuldkommen udtømmende, har tilføjet, at naar Afgjorelsen er tvivlsom, tilkommer Valget den Paagjældende selv. Derved har jeg netop hørt saadanne Tilfælde for Die, som ret hyppigt forekomme, nemlig at en Mand virkelig kan siges at have Hovedopholdssted 2 Steder, saafremt hvis en Godseier beklæder et høit Embede, der binder ham til Kjøbenhavn; da kan det ikke negtes, at han har Hovedopholdssted paa 2 Steder. Det har været min Hensigt i saadanne Tilfælde, hvor der virkelig kan være Tvivl, at overlade Valget til den Paagjældende selv i Overensstemmelse med Grundsetningerne i Valgloven. I §§ 3—5 har jeg opstillet nogle Regler for den Maade, hvorpaa Bestemmelsen af Hovedopholdsstedet skal komme tilstede. Jeg har anset det for rigtigt, at Vedkommende selv gjør Anmeldelse om, hvor han vil have sit Hovedopholdssted, men jeg har tillige søgt at indskrænke det Byrdefulde ved denne Anmeldelse samt ved de øvrige Former, der i saa Henseende ere at iagttage, til det mindst Mulige. Til den Ende har jeg i § 3 foreslaaet, at denne Anmeldelse f. Ex. ikke skal være fornøden hvert Aar, men kun naar Vedkommende forandrer sit Hovedopholdssted. Ligeledes har jeg i § 4 indskrænket Fristen for Indsigelser imod det anmeldte Hovedopholdssted til 14 Dage, hvorhos jeg har foreslaaet, at den Kjendelse, som derom afgives, kun i Løbet af en Maaned kan indankes for Retten, dersom man fra den ene eller den anden Side er utilfreds dermed. Hvis det kommer til Proces, antager jeg, det vil være rigtigt, at Reglerne i § 20 i Loven af 12te Juli 1867 angaaende Valgene til Rigsdagen komme til Anvendelse, det vil sige, at der gives fri Proces i første Instants og at en Udskrift kan begjæres meddelt uden Betaling. Med Hensyn til Klager over stedfundne Forandringer af Hovedopholdsstedet, er det ikke muligt at fastsætte nogen Frist, men for at forebygge temerære Klager, har jeg anset det for rigtigt, at der i saa Henseende fastsættes, at hvis der ikke findes at være foregaaet nogen væsentlig Forandring, kan Klageren, saafremt Sagen kommer for Retten, idømmes Bøde for unødigt Trætte. Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbig indskrænke